

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Mirosława Maliszewskiego.

(-) Władysław Bartoszewski; (-) Paweł Bejda; (-) Marek Biernacki; (-) Adam Dziedzic; (-) Andrzej Grzyb; (-) Krzysztof Hetman; (-) Henryk Kiepus; (-) Dariusz Klimczak; (-) Agnieszka Maria Kłopotek; (-) Władysław Kosiniak-Kamysz; (-) Stefan Krajewski; (-) Radosław Lubczyk; (-) Mirosław Maliszewski; (-) Urszula Nowogórska; (-) Mirosław Adam Orliński; (-) Urszula Paślawska; (-) Krzysztof Paszyk; (-) Michał Pyrzyk; (-) Ireneusz Raś; (-) Wiesław Różyński; (-) Jarosław Rzepa; (-) Tadeusz Samborski; (-) Marek Sawicki; (-) Czesław Siekierski; (-) Zbigniew Sosnowski; (-) Magdalena Sroka; (-) Jacek Tomczak; (-) Stanisław Tomczyszyn; (-) Piotr Zgorzelski; (-) Zbigniew Ziejewski; (-) Jolanta Zięba-Gzik; (-) Bożena Żelazowska.

USTAWA

z dnia.....2024 r.

o zmianie ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności

Art. 1. W ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz. U. z 2023 r. poz. 1554) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5:

a) w ust. 3 pkt 1a otrzymuje brzmienie:

„1a) jeżeli LSR nie obejmuje obszaru gmin objętych innymi LSR wybranymi po dniu 1 stycznia 2021 r., chyba że te LSR nie są już realizowane na podstawie umowy o warunkach i sposobie realizacji LSR, zwanej dalej „umową ramową”;

b) w ust. 5 wyrazy „umowy o warunkach i sposobie realizacji LSR, zwanej dalej „umową ramową” zastępuje się wyrazami „umowy ramowej”;

2) w art. 14 uchyla się ust. 7;

3) po art. 14 dodaje się art. 14a–14c w brzmieniu:

„Art. 14a. Jeżeli umowa ramowa została rozwiązana, a przy wyborze LSR stanowiącej załącznik do tej umowy miał zastosowanie przepis art. 5 ust. 7, komisja, w terminie 30 dni od dnia rozwiązania tej umowy, dokonuje wyboru kolejnych LSR spośród LSR ocenionych, lecz niewybranych w ramach konkursu rozstrzygniętego wyborem LSR stanowiącej załącznik do rozwiązywanej umowy ramowej, z tym że komisja:

- 1) dokonuje wyboru LSR, uchylając jednocześnie wcześniej podjętą uchwałę o wyborze LSR, w której wskazano, że ta LSR nie została wybrana;
- 2) aktualizuje i zamieszcza na stronie internetowej województwa listę, o której mowa w art. 11 ust. 2, wskazując dodatkowo, które spośród LSR wybranych nie są już realizowane na podstawie umowy ramowej.

Art. 14b. 1. Jeżeli środki przeznaczone na realizację LSR są dostępne:

1) obszar gminy, który:

- a) nie jest objęty żadną LSR wybraną po dniu 1 stycznia 2021 r. albo
- b) jest objęty LSR wybraną po dniu 1 stycznia 2021 r., która nie jest już realizowana na podstawie umowy ramowej

– może zostać przyłączony do obszaru objętego jedną z wybranych LSR, który graniczy z obszarem tej gminy, chyba że gmina ta objęta jest ocenioną LSR, która podlega wyborowi zgodnie z art. 14a;

2) zarząd województwa może ogłosić kolejny konkurs na wybór LSR.

2. Przyłączenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, następuje przez wprowadzenie zmiany w umowie ramowej.

Art. 14c. Wyboru LSR w ramach kolejnego konkursu dokonuje się przy zastosowaniu kryteriów wyboru LSR mających zastosowanie w poprzednim konkursie na wybór LSR, w terminie 4 miesięcy od dnia upływu terminu składania wniosków o wybór LSR, a:

1) o wyniku oceny LSR komisja informuje LGD w terminie 2 miesięcy od dnia upływu terminu składania wniosków o wybór LSR;

2) minister właściwy do spraw rozwoju wsi opracowuje formularze, o których mowa w art. 7 pkt 1 i art. 14 ust. 2, oraz regulamin, o którym mowa w art. 9 ust. 1:

a) w uzgodnieniu z zarządami województw będącymi IZ,

b) po zasięgnięciu opinii Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz zarządów województw niebędących IZ

– z wyłączeniem zarządów województw, w których nie zostanie przeprowadzony kolejny konkurs na wybór LSR;

3) przepisu art. 15 ust. 2 nie stosuje się.”;

4) w art. 15a w ust. 1:

a) w zdaniu pierwszym po wyrazach „wydawać LGD” dodaje się wyrazy „oraz zarządom województw”,

b) w zdaniu drugim po wyrazie „LGD” dodaje się wyrazy „oraz zarządów województw”.

Art. 2. W przypadku rozwiązania umowy, o której mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1a ustawy zmienianej w art. 1, przed wejściem w życie ustawy termin określony w art. 14a liczy się od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Celem proponowanych zmian ustawowych jest usprawnienie i zwiększenie efektywności systemu wdrażania rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS). RLKS jest instrumentem, który w ramach perspektywy finansowej UE 2023–2027 umożliwia zastosowanie metody LEADER. Leader jest oddolnym, partnerskim podejściem do rozwoju obszarów wiejskich, realizowanym przez lokalne grupy działania (LGD), polegającym na opracowaniu przez daną społeczność strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (LSR).

W 2023 r. we wszystkich województwach przeprowadzony został konkurs na wybór LSR, które będą realizowały LGD w latach 2023–2027. Procedury wyboru LSR określone zostały w regulaminie konkursu na wybór LSR w oparciu o przepisy ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz.U. z 2023 r. poz. 1554) (ustawa) oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowe. W wyniku konkursu wybrano 297 LSR. Zarządy Województw (ZW) zawarły ze wszystkimi LGD, których LSR zostały wybrane w konkursie umowy o warunkach i sposobie realizacji LSR (umowy ramowe).

LGD, z którą zawarto umowę ramową, jest zobligowana do dostarczenia (w określonym czasie po jej zawarciu) do ZW dokumentów potwierdzających członkostwo wszystkich gmin objętych obszarem LSR, jeżeli dokumenty te nie zostały załączone do wniosku o wybór LSR w ramach konkursu na wybór LSR. W przypadku braku możliwości dostarczenia uchwały rady gminy, LGD, której LSR została wybrana, zobowiązana jest dostarczyć uchwałę rady powiatu o członkostwie powiatu w LGD, na obszarze którego położona jest taka gmina. Zgodnie z postanowieniami umowy ramowej, w przypadku braku dostarczenia przez LGD dokumentów potwierdzających członkostwo gminy lub powiatu w LGD, umowa ramowa zostanie rozwiązana.

W konsekwencji rozwiązania umowy ramowej, LGD nie będzie mogła realizować

podejścia LEADER/RLKS na obszarze gmin, które są objęte wybraną LSR, a w praktyce mieszkańcy takich gmin zostaną pozbawieni możliwości uczestniczenia w oddolnym podejściu do rozwoju lokalnego, co jest zjawiskiem dalece niepożądanym i niekorzystnym z punktu widzenia efektywności wdrażania systemu RLKS.

Wg stanu na dzień 5 kwietnia 2024 r., w dwóch województwach (podlaskim i małopolskim) wystąpiła konieczność rozwiązania umów ramowych w związku z niewypełnieniem zobowiązań przez LGD w zakresie dostarczenia uchwał rad gmin lub rad powiatów o członkostwie w LGD. Rozwiązanych zostanie co najmniej 5 umów ramowych (1 w woj. małopolskim, 4 w woj. podlaskim), w konsekwencji czego obszar co najmniej 51 gmin pozbawiony zostanie wsparcia w ramach RLKS.

Przepisy obowiązującej ustawy przewidują m.in. mechanizmy rozstrzygania konfliktów obszarowych, poprzez kryteria wyboru LSR, a także przewidują rozwiązania na wypadek gdyby w wyniku rozstrzygnięcia konkursu na wybór LSR, oprócz wybranych LSR, pozostały tzw. białe plamy, a więc gminy, których obszar nie został objęty żadną z wybranych LSR (mimo że gminy te zostały objęte LSR przedłożonymi do konkursu na wybór LSR). Nie regulują natomiast procedury postępowania w sytuacji, gdy dochodzi do konieczności rozwiązania niektórych umów ramowych, które zostały zawarte pomiędzy ZW a LGD, w konsekwencji czego część gmin kwalifikujących się do objęcia RLKS pozostaje bez możliwości skorzystania ze wsparcia oferowanego w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027, a w przypadku m.in. województwa podlaskiego i małopolskiego, także ze środków polityki spójności.

Na gruncie obowiązującej ustawy ustawodawca nie przewidział sytuacji, w której gminy/powiaty nie wyrażą woli przystąpienia do LGD i współpracy z LGD. Stąd też istnieje pilna potrzeba nowelizacji ustawy, tak aby lokalne społeczności, niezależnie od skutków woli władz lokalnych, miały możliwość uczestnictwa w realizacji oddolnego podejścia jakim jest LEADER/RLKS.

Proponowane projektem ustawy przepisy pozwalają aby realizacją podejścia LEADER/RLKS objąć możliwie największą część obszarów wiejskich w Polsce (a w przypadku środków polityki spójności szerzej, tj. całości kraju). Zakłada się, że projektowane zmiany umożliwią przyłączanie obszarów do wybranych LSR i wybór kolejnych LSR, także w odniesieniu do gmin, których obszar wprawdzie jest objęty LSR wybraną w konkursie na wybór LSR, ale umowy ramowe zawarte w następstwie tego wyboru pomiędzy ZW a LGD zostały rozwiązane.

Projekt zakłada kompleksowe uregulowanie procedury postępowania w przypadku rozwiązania umowy ramowej oraz postępowania z obszarem nieobjętym LSR nadal realizowaną w oparciu o umowę ramową zawartą w wyniku rozstrzygnięcia konkursu, który odbył się w 2023 r. Zgodnie z projektem przewiduje się uchylenie w art. 14 ust. 7 (art. 1 pkt 3 projektowanej ustawy) i dodanie art. 14a–14c (art. 1 pkt 4 projektowanej ustawy).

W nowododawanym art. 14a zaproponowano mechanizm polegający na dokonaniu tzw. wyboru uzupełniającego LSR. Proponuje się aby mechanizm ten miał zastosowanie w sytuacjach, gdy zaistniała konieczność rozwiązania umów ramowych, a przy wyborze LSR stanowiącej załącznik do tych umów zastosowanie miały przepisy o rozstrzyganiu konfliktu obszarowego, tj. art. 5 ust. 7 ustawy („W przypadku gdy co najmniej dwie LSR obejmują obszar tej samej gminy, o wyborze LSR decyduje większa liczba punktów uzyskanych w ramach oceny kryteriów wyboru LSR, a w przypadku gdy liczba punktów uzyskanych przez te LSR jest taka sama, o wyborze LSR decyduje kolejność ustalona w sposób określony w ust. 6”). W ramach tzw. naboru uzupełniającego proponuje się, by Komisja do spraw wyboru LSR (komisja) dokonywała wyboru kolejnej LSR spośród LSR ocenionych i niewybranych w ramach konkursu rozstrzygniętego wyborem LSR. Wybór kolejnych LSR dokonywany byłby na podstawie dokumentacji, wniosków o wybór LSR i ocen dokonanych w ramach rozstrzygniętego konkursu na wybór LSR. Działania komisji w ramach tego mechanizmu sprowadzałyby się de facto do wyboru LSR kolejnej z listy ocenionych i niewybranych do realizacji LSR. Zgodnie z projektem, komisja dokonując wyboru kolejnych LSR uchylałaby jednocześnie wcześniej/pierwotnie podjętą uchwałę o wyborze LSR oraz aktualizowałaby i zamieszczała na stronie internetowej województwa listę ocenionych LSR, wskazując które spośród LSR wybranych (w pierwszym/poprzednim etapie postępowania) nie są już realizowane na podstawie umowy ramowej. Proponuje się aby taki wybór dokonywany był w terminie 30 dni od dnia rozwiązania umowy ramowej.

Jednocześnie, mając na uwadze fakt, że część umów ramowych zostanie rozwiązana przed wejściem w życie projektowanej ustawy, w celu zabezpieczenia niezbędnego czasu na przeprowadzenia przez ZW wymaganych procedur w związku z wyborem kolejnych LSR, proponuje się wprowadzenie przepisu przejściowego (art. 2 projektowanej ustawy), zgodnie z którym w takich sytuacjach bieg 30.dniowego terminu na dokonanie wyboru kolejnej LSR liczony będzie od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy. W pozostałych przypadkach bieg terminu na dokonanie wyboru kolejnych LSR liczony będzie od dnia rozwiązania umowy ramowej.

W projektowanym art. 14b, podobnie jak było to dotychczas uregulowane, proponuje się mechanizm przyłączenia obszaru gminy do obszaru objętego jedną z wybranych LSR, który graniczy z obszarem tej gminy, jeżeli środki przeznaczone na realizację LSR są dostępne, a obszar gminy nie jest objęty żadną LSR wybraną po dniu 1 stycznia 2021 r. albo jest objęty LSR wybraną po tej dacie, ale ta LSR nie jest już realizowana na podstawie umowy ramowej. Różnica względem obecnie obowiązującego rozwiązania polega na tym, że przyłączenie obszaru gminy może dotyczyć zarówno gmin objętych niewybranymi LSR, jak i tych, które są objęte wybranymi i nierealizowanym LSR w związku z rozwiązaniem umowy ramowej. Samo zaś przyłączenie obszaru danej gminy do LSR następuje przez wprowadzenie zmiany w umowie ramowej. Jednocześnie wyłącza się z możliwości zastosowania przyłączenia, gminy które są objęte ocenioną LSR i podlegają tzw. wyborowi uzupełniającemu, o którym mowa w nowododawanym art. 14a (do czasu zakończenia procesu tego wyboru). Rozwiązanie to pozwala uniknąć kolizji między tzw. wyborem uzupełniającym, a przyłączeniem obszaru gminy do obszaru objętego jedną z wybranych LSR graniczącym z obszarem tej gminy.

Zachowano również możliwość przeprowadzenia kolejnego konkursu na wybór LSR. Określono jednak zasady na jakich ten konkurs powinien zostać przeprowadzony.

Zgodnie z projektowanym art. 14c, wybór LSR w ramach kolejnego konkursu dokonywany będzie przy zastosowaniu kryteriów wyboru LSR mających zastosowanie w poprzednim konkursie na wybór LSR. Proponuje się aby dokumentacja konkursowa, taka jak formularze wniosku o wybór LSR i umowy ramowej oraz regulamin konkursu, analogicznie jak w przypadku pierwszego/poprzedniego konkursu, opracowane były przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi w uzgodnieniu z ZW będącymi Instytucjami Zarządzającymi (IZ) i po zasięgnięciu opinii Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz ZW niebędących IZ, z tym że proponuje się wyłączenie z opiniowania ZW, w których nie zostanie przeprowadzony kolejny konkurs na wybór LSR. Nie ma bowiem potrzeby opiniowania i uzgadniania tych dokumentów przez wszystkie IZ, w tym przez te, których konkurs ten w praktyce nie będzie dotyczył. W zakresie regulaminu wyłączono również potrzebę opiniowania jego treści w zakresie wyboru kryteriów LSR przez komitety monitorujące programy, których środki są zaangażowane w RLKS – kryteria wyboru LSR w ponownym konkursie na wybór LSR nie ulegną bowiem zmianie.

Dzięki takim rozwiązaniom zracjonalizowany zostaje czas niezbędny na wdrożenie LSR w ramach perspektywy finansowej 2023–2027, unika się nakładania zbędnych obciążeń administracyjnych na ZW oraz IZ, a dzięki zastosowaniu w ponownym konkursie kryteriów

wyboru LSR takich samych jak w poprzednim konkursie na wybór LSR, zapobiega się ryzyku ewentualnych zarzutów nierównego traktowania LGD realizujących wybrane LSR w ramach tej samej perspektywy finansowej.

Racjonalizacji czasu na wdrażanie LSR przyświeca również propozycja, by wybór LSR w ramach kolejnego konkursu odbywał się w terminie 4 miesięcy (w poprzednim konkursie to 6 miesięcy) od dnia upływu składania wniosków o wybór LSR, a także by komisja informowała LGD o wyniku oceny LSR pod względem spełnienia kryteriów wyboru LSR, w terminie 2 miesięcy (w poprzednim konkursie to 4 miesiące) od dnia upływu terminu składania wniosków o wybór LSR. Powyższe terminy wydają się być wystarczające dla rozstrzygnięcia ponownego konkursu na wybór LSR, tym bardziej, że większość wybranych w poprzednim konkursie LSR, na podstawie umów ramowych będzie realizowana, zatem obszar gmin objętych ponownym konkursem będzie nieporównywalnie mniejszy, tym samym wniosków o wybór LSR będzie znacznie mniej.

Konsekwencją zmian projektowanych w art. 14a–14c jest modyfikacja proponowana w art. 5 ust. 3 pkt 1a ustawy (art. 1 pkt 1 lit a projektowanej ustawy). Dotychczasowe brzmienie tego przepisu, zgodnie z którym wyboru LSR dokonuje się jeżeli LSR nie obejmuje obszaru gmin objętych innymi LSR wybranymi po dniu 1 stycznia 2021 r., proponuje się uzupełnić o zastrzeżenie, zgodnie z którym wyboru LSR można dokonać również w przypadku gdy obszar gminy objęty jest co prawda innymi LSR wybranymi po tej dacie, ale te LSR nie są już realizowane na podstawie umowy ramowej.

W art. 15a zmienianej ustawy proponuje się także wprowadzenie zmiany polegającej na poszerzeniu katalogu podmiotów do których mogą być kierowane wytyczne ministra właściwego do spraw rozwoju wsi wydawane w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego. Dla uelastycznienia i ujednolicenia systemu wdrażania RLKS w ramach wszystkich polityk, których środki są zaangażowane w ten instrument, tj. zarówno wspólnej polityki rolnej jak i polityki spójności, proponuje się umożliwienie kierowania przedmiotowych wytycznych do wszystkich zarządów województw, niezależnie od tego czy podmioty te pełnią funkcję podmiotów wdrażających w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027, czy instytucji zarządzających w ramach Programów Fundusze Europejskie dla poszczególnych województw (polityka spójności). Pozostałe zmiany mają charakter porządkowy i systematyzujący.

Wprowadzenie przedmiotowych przepisów nie będzie miało wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na sektor finansów publicznych, w tym na budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu w trybie § 27 ust. 4 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2022 r. poz. 348).

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych, w związku z tym nie podlega obowiązkowi notyfikacji w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Warszawa, 14 czerwca 2024 r.

BEOS-WPEiM-1311/24

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L.dz. DS.1120.238.2024(2)

Data wpływu 17.06.2024

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Mirosław Maliszewski)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2022 r. poz. 990, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

W projekcie ustawy przewidziano zmianę artykułów 5, 14 i 15a oraz dodanie artykułów 14a–14c w ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności¹, zwanej dalej „ustawą”.

Zgodnie z uzasadnieniem projektu proponowana ustawa określa postępowanie w przypadku rozwiązania umowy ramowej, tj. umowy o warunkach i sposobie realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, zwanych dalej „LSR”, oraz postępowanie z obszarem gminy nieobjętym LSR nadal realizowaną w oparciu o umowę ramową zawartą w wyniku rozstrzygnięcia konkursu, który odbył się w 2023 r. Zaproponowano, aby w sytuacji, gdy umowa ramowa została rozwiązana, a przy wyborze LSR stanowiącej załącznik do tej umowy miał zastosowanie art. 5 ust. 7 ustawy², komisja do spraw wyboru LSR dokonywała wyboru kolejnej LSR spośród LSR ocenionych i niewybranych w ramach konkursu. Wybór LSR w ramach kolejnego konkursu byłby dokonywany przy zastosowaniu kryteriów wyboru LSR mających zastosowanie w poprzednim konkursie na wybór LSR w terminie 4 miesięcy od dnia upływu terminu składania wniosków o wybór LSR.

¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1554.

² Przepis ten stanowi, że „[w] przypadku gdy co najmniej dwie LSR obejmują obszar tej samej gminy, o wyborze LSR decyduje większa liczba punktów uzyskanych w ramach oceny kryteriów wyboru LSR, a w przypadku gdy liczba punktów uzyskanych przez te LSR jest taka sama, o wyborze LSR decyduje kolejność ustalona w sposób określony w ust. 6”.

W projekcie przewidziano możliwość przyłączenia obszaru gminy do obszaru objętego jedną z wybranych LSR, który graniczy z obszarem tej gminy, jeżeli środki przeznaczone na realizację LSR są dostępne, a przyłączany obszar gminy nie jest objęty żadną LSR wybraną po 1 stycznia 2021 r. albo jest objęty LSR wybraną po tej dacie, ale ta LSR nie jest już realizowana na podstawie umowy ramowej. Przyłączenie obszaru danej gminy do LSR następowałoby przez wprowadzenie zmiany w umowie ramowej.

Projektodawcy zaproponowali poszerzenie kręgu podmiotów, którym minister właściwy do spraw rozwoju wsi, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego, może wydawać wytyczne w celu zapewnienia zgodności sposobu realizacji LSR z przepisami Unii Europejskiej w zakresie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, a także w celu zapewnienia jednolitego i prawidłowego wykonywania przez lokalne grupy działania, zwane dalej „LGD”, zadań związanych z realizacją LSR określonych w przepisach UE oraz w przepisach ustawy. Wytyczne te byłyby kierowane do wszystkich LGD i zarządów województw.

W projekcie zawarto postanowienia przejściowe. Proponowana ustawa ma wejść w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Odnosząc się do treści projektu należy wskazać rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej³, zwane dalej „rozporządzeniem 2021/1060” lub „rozporządzeniem”.

Rozporządzenie 2021/1060 ustanawia wspólne zasady finansowe i wspólne przepisy dotyczące funduszy unijnych oraz określa warunki wykorzystania unijnego wsparcia udzielonego z tych funduszy. Rozporządzenie umożliwia państwom członkowskim wspieranie zintegrowanego rozwoju terytorialnego w oparciu o LSR (art. 28 akapit pierwszy lit. b). Rozwój lokalny kierowany przez społeczność jest wspierany przez określone fundusze unijne⁴ (art. 31 ust. 1 rozporządzenia), zwane dalej „funduszami”. Realizując LSR w ramach więcej niż jednego funduszu, państwo członkowskie zapewnia spójność

³ Dz. Urz. UE L 231 z 30.6.2021, s. 159, ze zm.

⁴ Tj. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+), Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST) oraz Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury (EFMRA).

i koordynację między odnośnymi Funduszami (art. 28 akapit drugi rozporządzenia). Rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich.

Stosowaniu w polskim systemie prawnym przepisów rozporządzenia 2012/1060 w odniesieniu do rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność⁵ służy nowelizowana ustawa. Zgodnie z art. 1 ustawy określa ona zadania oraz właściwość organów w zakresie określonym w rozporządzeniu, a także zasady organizacji i działania LGD (w rozumieniu art. 31 ust. 2 lit. b rozporządzenia), dokonywania wyboru LSR (w rozumieniu art. 32 rozporządzenia) oraz udzielania wsparcia z udziałem funduszy, w ramach których jest finansowany rozwój lokalny kierowany przez społeczność. Ustawa dokonuje regulacji w zakresie nieokreślonym w przepisach rozporządzenia 2012/1060 lub przewidzianym w tych przepisach do określenia przez państwo członkowskie UE.

3. Analiza przepisów projektu ustawy pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Proponowane przepisy nowelizujące ustawę nie są sprzeczne z postanowieniami rozporządzenia 2012/1060.

4. Konkluzja

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Autor:

Marcin Fryźlewicz

ekspert ds. legislacji

w Biurze Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

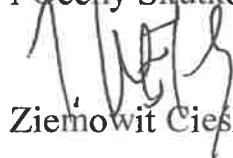
zweryfikował: Tomasz Jaroszyński

Akceptował:

Wicedyrektor

Biura Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieslik

Deskryptory bazy REX: finanse publiczne, fundusz, projekt ustawy, Unia Europejska

⁵ W rozumieniu przepisów tytułu III (art. 28–34) w rozdziale II rozporządzenia 2012/1060.

Warszawa, 14 czerwca 2024 r.

BEOS-WPEiM-1312/24

SEKRETARIAT ZŁOY SZEFKA KS

Licz. DS. 1120. 208. 2024

Data wpływu 17. 06. 2024

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu
– czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o rozwoju lokalnym
z udziałem lokalnej społeczności (przedstawiciel wnioskodawców:
poseł Mirosław Maliszewski) jest projektem ustawy wykonującej prawo
Unii Europejskiej**

W projekcie ustawy przewidziano zmianę artykułów 5, 14 i 15a oraz dodanie artykułów 14a–14c w ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności¹, zwanej dalej „ustawą”. Zgodnie z uzasadnieniem projektu proponowana ustawa określa postępowanie w przypadku rozwiązania umowy ramowej, tj. umowy o warunkach i sposobie realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, zwanych dalej „LSR”, oraz postępowanie z obszarem gminy nieobjętym LSR nadal realizowaną w oparciu o umowę ramową zawartą w wyniku rozstrzygnięcia konkursu, który odbył się w 2023 r. Zaproponowano, aby w sytuacji, gdy umowa ramowa została rozwiązana, a przy wyborze LSR stanowiącej załącznik do tej umowy miał zastosowanie art. 5 ust. 7 ustawy², komisja do spraw wyboru LSR dokonywała wyboru kolejnej LSR spośród LSR ocenionych i niewybranych w ramach konkursu. Wybór LSR w ramach kolejnego konkursu dokonywany byłby przy zastosowaniu kryteriów wyboru LSR mających zastosowanie w poprzednim konkursie na wybór LSR, w terminie 4 miesięcy od dnia upływu terminu składania wniosków o wybór LSR. W projekcie przewidziano możliwość przyłączenia obszaru gminy do obszaru objętego jedną z wybranych LSR, który graniczy z obszarem tej gminy, jeżeli środki przeznaczone na realizację LSR są dostępne, a przyłączany obszar gminy nie jest objęty żadną LSR wybraną po dniu 1 stycznia 2021 r. albo jest objęty LSR

¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1554.

² Przepis ten stanowi, że „[w] przypadku gdy co najmniej dwie LSR obejmują obszar tej samej gminy, o wyborze LSR decyduje większa liczba punktów uzyskanych w ramach oceny kryteriów wyboru LSR, a w przypadku gdy liczba punktów uzyskanych przez te LSR jest taka sama, o wyborze LSR decyduje kolejność ustalona w sposób określony w ust. 6”.

wybraną po tej dacie, ale ta LSR nie jest już realizowana na podstawie umowy ramowej. Przyłączenie obszaru danej gminy do LSR następowaloby przez wprowadzenie zmiany w umowie ramowej. Projektodawcy zaproponowali poszerzenie kręgu podmiotów, którym minister właściwy do spraw rozwoju wsi, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego, może wydawać wytyczne w celu zapewnienia zgodności sposobu realizacji LSR z przepisami Unii Europejskiej w zakresie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, a także w celu zapewnienia jednolitego i prawidłowego wykonywania przez lokalne grupy działania, zwane dalej „LGD”, zadań związanych z realizacją LSR określonych w tych przepisach oraz w przepisach ustawy. Wytyczne te byłyby kierowane do wszystkich LGD i zarządów województw. W projekcie zawarto postanowienia przejściowe.

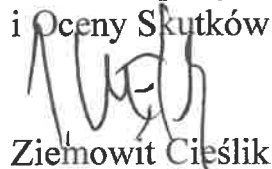
Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.**

Autor:

Marcin Fryźlewicz
ekspert ds. legislacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji
zweryfikował: Tomasz Jaroszyński

Akceptował:
Wicedyrektor
Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślak

Warszawa, 25 czerwca 2024 r.

BEOS-WPWOSR-1313/24

SEKRETARIAT Z-OY SZEFY KB

L.dz. DS.1700.82.2024

Data wpływu 25.06.2024

Pan Minister

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

**Ocena skutków regulacji
zawartej w poselskim projekcie ustawy
o zmianie ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności
(przed nadaniem numeru druku)¹**

I. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt ustawy przewiduje nowelizację przepisów ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności² polegającą na dodaniu do ustawy o rozwoju lokalnym art. 14a-14c, uchyleniu art. 14 ust. 7 u.r.l. oraz zmianie art. 5 ust. 3 i ust. 5 a także 15a ust. 1 u.r.l.

Celem proponowanych zmian (zgodnie z założeniami projektodawców) jest usprawnienie i zwiększenie efektywności systemu wdrażania rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS). Projektowane zmiany mają na celu przede wszystkim uregulowanie w ustawie o rozwoju lokalnym procedury postępowania w sytuacji, gdy dochodzi do rozwiązania umowy ramowej, tak aby istniała możliwość wyboru innej strategii rozwoju lokalnego (dla obszaru tej samej gminy), a w efekcie gminy nie zostały pozbawione wsparcia finansowego w ramach systemu RLKS.

¹ Projekt ustawy znajduje się w wykazie projektów wniesionych, którym nie został nadany jeszcze numer druku sejmowego. Numer w wykazie: SH-020-159/24. Przedstawiciel wnioskodawcy: pos. Mirosław Maliszewski.

² Dz. U. z 2023 r., poz. 1554, dalej: ustawa o rozwoju lokalnym lub u.r.l.

II. Rekomendowane rozwiązanie (w tym planowane narzędzia interwencji) i oczekiwany efekt

Najistotniejszym elementem projektu ustawy jest dodanie do ustawy o rozwoju lokalnym art. 14a-14c regulujących procedurę postępowania w sytuacji, gdy dochodzi do rozwiązania umowy ramowej zawartej między zarządem województwa a lokalną grupą działania (LGD) dotyczącej wyboru lokalnej strategii rozwoju (LSR), która ma uzyskać finansowanie w ramach funduszy europejskich (Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich „LEADER”). Projektowane art. 14a-14c przewidują wprowadzenie mechanizmu polegającego na dokonaniu tzw. wyboru uzupełniającego LSR (lokalnej strategii rozwoju) w oparciu o dotychczasowe rozwiązania dotyczące rozstrzygania konfliktu obszarowego (zasad wyboru LSR, gdy co najmniej dwie z nich obejmują obszar tej samej gminy – art. 5 ust. 7 u.r.l.). Projekt ustawy przewiduje również (alternatywnie) rozwiązanie polegające na możliwości przyłączenia takiej gminy (gminy objętej uchyloną umową ramową) do obszaru objętego inną, wybraną LSR, jeśli gminy te graniczą ze sobą. W projektowanych przepisach reguluje się również kwestie dotyczące zasad przeprowadzania nowego konkursu na wybór LSR (kryteriów wyboru oraz potrzebnej dokumentacji). Nowelizacja art. 5 ust. 3 i ust. 5 u.r.l. oraz uchylenie art. 14 ust. 7 u.r.l. mają charakter dostosowawczy.

Projekt przewiduje również dokonanie nowelizacji art. 15a u.r.l. polegającej na poszerzeniu katalogu podmiotów, do których mogą być kierowane wytyczne ministra właściwego do spraw rozwoju wsi. Zgodnie z propozycją zawartą w projekcie wytyczne te będą mogły być kierowane nie tylko (jak obecnie) do lokalnych grup działania (LGD), ale również do zarządów województw.

Skutkiem dokonanej nowelizacji będzie wprowadzenie do ustawy o rozwoju lokalnym przepisów regulujących mechanizm dokonania tzw. wyboru uzupełniającego LSR. Skutkiem nowelizacji będzie również możliwość wydawania przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi wytycznych wobec zarządów województw dotyczących zgodności sposobu realizacji LSR z przepisami Unii Europejskiej w zakresie rozwoju lokalnego.

Projekt ustawy był przedmiotem analiz Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji Kancelarii Sejmu dotyczących zgodności z prawem Unii Europejskiej³.

³ *Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Mirosław Maliszewski), opinia z 14 czerwca 2024 r., BEOS-WPEiM-1311/24.*

Omawiany projekt był także przedmiotem analizy BEOS w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu⁴.

III. Jak problem został rozwiązany w innych państwach, w szczególności państwach członkowskich OECD/UE?

Projektowana nowelizacja ma na celu usprawnienie i zwiększenie efektywności systemu wdrażania rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność. Projekt przewiduje wprowadzenie zmian, które wynikają z uwarunkowań o charakterze wewnątrzkrajowym (dodanie przepisów dotyczących postępowania w przypadku rozwiązania umowy o warunkach i sposobie realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność; wprowadzenie możliwości przyłączenia obszaru gminy do obszaru objętego jedną z wybranych LSR; poszerzenie katalogu podmiotów, którym minister właściwy do spraw rozwoju wsi może wydawać wytyczne w celu zapewnienia zgodności sposobu realizacji strategii rozwoju z przepisami UE). Z uwagi na specyfikę polskich rozwiązań w zakresie realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność nie ma konieczności dokonania analizy porównawczej z rozwiązaniami stosowanymi w innych państwach.

IV. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Projekt oddziałuje na następujące podmioty:

- lokalne grupy działania (LGD) – stowarzyszenia wdrażające strategię rozwoju lokalnego (LSR),
- zarządy województw – powołujące komisje do spraw wyboru LSR, zatwierdzające wybrane LSR i zawierające z LGD umowę ramową.

Wydaje się, że możliwości zastosowania proponowanych przepisów będą jednak dość ograniczone. Przepisy te mają bowiem umożliwić przeprowadzenie naboru uzupełniającego spośród LSR ocenionych i niewybranych w ramach konkursu. Tymczasem w konkursach przeprowadzonych pod koniec 2023 r. i na początku 2024 r. w dwunastu województwach wybrano wszystkie zgłoszone LSR, a jedynie w czterech województwach znalazły się LSR, których nie wybrano (w lubelskim – 5, łódzkim – 11,

⁴ *Opinia w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu – czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Mirosław Maliszewski) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej, opinia z 14 czerwca 2024 r., BEOS-WPEiM-1312/24.*

małopolskim – 3, podlaskim – 5). Łącznie w całym kraju wybrano do realizacji 297 LSR, a 24 LSR nie zostały wybrane. W uzasadnieniu projektodawcy podają przykład województwa małopolskiego i podlaskiego, gdzie – ich zdaniem – rozwiązanych zostanie pięć umów ramowych (1 w małopolskim i 4 w podlaskim), które powinny być uzupełnione umowami odnoszącymi się do LSR niewybranych w konkursie. W odniesieniu do niedawno zakończonych konkursów proponowane przepisy mogą więc mieć zastosowanie jedynie w przypadku kilku LSR i umów ramowych. Niewykluczone jednak, że mogą też znaleźć zastosowanie w kolejnych konkursach na wybór LSR, jeśli takie konkursy zostaną przeprowadzone.

V. Informacje o zakresie, czasie trwania i wynikach konsultacji

Projekt ustawy nie zawiera informacji na temat poddania go konsultacjom społecznym.

Zgodnie z informacjami z Systemu Informacyjnego Sejmu, w dniu 12 czerwca 2024 r. Marszałek Sejmu skierował projekt do konsultacji (KRRP, NRA, KIG, KRIR, KZRKiOR, KRKGW, NSZZ"Ś"RI, ZZRS, RMiŚP, RDS i Lewiatan) oraz do opinii organizacji samorządowych.

VI. Wpływ na sektor finansów publicznych

Proponowane przepisy dotyczą procedury naboru uzupełniającego LSR i nie mają wpływu na sektor finansów publicznych.

VII. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Omawiane przepisy mają charakter proceduralny, nie mają więc bezpośredniego wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość. Mając jednak na celu umożliwienie realizacji LSR na obszarach nieobjętych strategiami (na skutek rozwiązania umowy ramowej), sprzyjają one pośrednio wspieraniu rozwoju lokalnego realizowanego na podstawie strategii rozwoju wdrażanej przez lokalne grupy działania.

VIII. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

Projekt ustawy reguluje procedurę ponownego przeprowadzania konkursu na wybór LSR (w związku z rozwiązaniem umowy ramowej dotyczącej innej LSR). Projekt nakłada zatem na zarządy województw wymóg ponownego przeprowadzenia procedury konkursowej (konkursu uzupełniającego) celem objęcia danej gminy inną strategią rozwoju. Zasady przeprowadzania nowego konkursu (kryteria wyboru) są analogiczne jak w poprzednim konkursie na wybór LSR.

IX. Wpływ na rynek pracy

Omawiane przepisy mają charakter proceduralny, nie mają więc bezpośredniego wpływu na rynek pracy. Mając jednak na celu umożliwienie realizacji LSR na obszarach nieobjętych strategiami (na skutek rozwiązania umowy ramowej), wywierają one pośrednio pozytywny wpływ na rynek pracy dzięki wspieraniu rozwoju lokalnego realizowanego na podstawie strategii rozwoju wdrażanej przez lokalne grupy działania.

X. Wpływ na pozostałe obszary

Nie zidentyfikowano istotnego wpływu proponowanej ustawy na pozostałe obszary.

XI. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Zgodnie z art. 3 projektu ustawy ma ona wejść w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Należy wskazać, że zgodnie z ustawą o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych⁵ akty normatywne zawierające przepisy powszechnie obowiązujące wchodzi w życie – co do zasady – po upływie czternastu dni od dnia ich ogłoszenia (art. 4 ust. 1 ustawy). W uzasadnionych przypadkach akty normatywne mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż czternaście dni, „a jeżeli ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego i zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie, dniem wejścia w życie może być dzień ogłoszenia tego aktu w dzienniku urzędowym” (art. 4 ust. 2 ustawy). Zatem określenie krótszego aniżeli 14-

⁵ Ustawa z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1461).

dniowy okres *vacatio legis* winno znaleźć uzasadnienie w projekcie ustawy wskazujące na przesłanki do jego zastosowania (wskazanie wartości dla realizacji których projektodawca zdecydował o skróceniu terminu wejścia w życie ustawy). Analizowany projekt ustawy nie zawiera takiego uzasadnienia.

Projekt ustawy zawiera przepis przejściowy odnoszący się do umów ramowych rozwiązanych przed wejściem w życie projektowanej ustawy (wobec tych stanów faktycznych termin do dokonania wyboru innej LSR liczony będzie od dnia wejścia w życie ustawy).

XII. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Projekt ustawy nie zawiera informacji na temat planowanej ewaluacji.

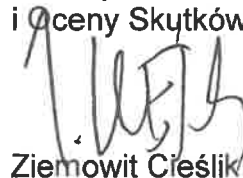
Autorzy:

Ilona Szczepańska-Kulik (pkt I, II, V, VIII, XI, XII)
ekspert ds. legislacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Mirosław Gwiazdowicz (pkt IV, VI, VII, IX, X)
specjalista ds. systemu gospodarczego
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Justyna Branna (pkt III)
specjalista w Wydziale Oceny Skutków Regulacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:
Wicedyrektor Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślak